

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ГЕОЛОГІЇ ТА НАДР УКРАЇНИ
(Держгеонадра)

03057, м. Київ, вул. Антона Цедіка, 16, тел.: (044) 536-13-18, (044) 536-13-17, факс: (044) 456-71-45, e-mail: geonadra@geomail.kiev.ua

№ _____

на № _____

від _____

Державна регуляторна служба України

*Щодо розгляду проекту
наказу*

Державна служба геології та надр України направляє на розгляд та погодження проект наказу Міністерства енергетики та захисту довкілля України «Про затвердження Інструкції про зміст, оформлення та порядок подання до Державної комісії України по запасах корисних копалин матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу».

- Додатки:
1. Проект наказу на 21 арк.
 2. Аналіз регуляторного впливу на 22 арк.
 3. Повідомлення про оприлюднення на 1 арк.

Голова

Роман ОПІМАХ

Негода Н.В
456-71-55

500185

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

*Про затвердження Інструкції
про зміст, оформлення та
порядок подання до Державної
комісії України по запасах
корисних копалин матеріалів
геолого-економічної оцінки
родовищ нафти і газу*

Відповідно до статті 31 Закону України «Про нафту і газ», абзацу третього підпункту 113 пункту 5 Положення про Міністерство енергетики та захисту довкілля України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 року № 32 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 року № 847), підпункту 24 пункту 4 Положення про Державну службу геології та надр України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1174,

н а к а з у ю:

1. Затвердити Інструкцію про зміст, оформлення та порядок подання до Державної комісії України по запасах корисних копалин матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу, що додається.

2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Державної комісії України по запасах корисних копалин при Комітеті України з питань геології та використання надр від 18 жовтня 1999 року № 120 «Про затвердження Інструкції про зміст, оформлення та порядок подання в ДКЗ України матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 грудня 1999 року за № 853/4146.

МІНЕКОЕНЕРГО
№null від Invalid date
БУСЛАВЕЦЬ Ольга (Б.о. МІНІСТРА
ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ)
19.05.2020 20:22

3. Юридичному департаменту (Надія ПОГОРІЛКО) забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

5. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

В. о. Міністра

Ольга БУСЛАВЕЦЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства енергетики
та захисту довкілля України

від _____ № _____

Інструкція
про зміст, оформлення та порядок подання до Державної комісії України
по запасах корисних копалин матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ
нафти і газу

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає вимоги щодо матеріалів з детальної геолого-економічної оцінки розвіданих родовищ (покладів) вуглеводнів (далі – ГЕО 1), попередньої геолого-економічної оцінки об'єктів геолого - розвідувальних робіт на нафту і газ (далі – ГЕО 2) і початкової геолого-економічної оцінки об'єктів геологорозвідувальних робіт на нафту і газ (далі – ГЕО 3), їх зміст та порядок подання на експертизу в Державну комісію України по запасах корисних копалин (далі – ДКЗ).

2. У цій Інструкції терміни вживаються у значеннях, наведених у Кодексі України про надра та Законі України «Про нафту і газ».

3. Державній експертизі та оцінці, на підставі поданих матеріалів ГЕО 1, ГЕО 2, ГЕО 3, підлягають запаси основних і супутніх корисних копалин і компонентів розвіданих родовищ нафти та газу, у тому числі техногенних, і запаси, додатково розвідані в процесі розробки родовищ (покладів).

4. Матеріали геолого-економічної оцінки для проведення експертизи ДКЗ подають користувачі нафтогазоносними надрами, визначені абзацом тринадцятим статті 1 Закону України «Про нафту і газ», що здійснюють користування надрами на підставі та в межах ділянки (родовища) нафтогазоносних надр, визначеної спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами або уповноважені ними особи.

5. Геолого-економічна оцінка виконується за всіма родовищами (покладами), матеріали щодо яких подаються на державну експертизу, з детальністю, що відповідає вивченості їх геологічної будови, особливостей технології видобутку і переробки нафти і газу, а також ступеня економічного ризику.

6. Користувачі нафтогазоносних надр подають до ДКЗ матеріали геологорозвідувальних робіт в які можуть включатися додаткові до передбачених цією Інструкцією відомості, дані, розрахунки і таблиці, які викладаються українською мовою, підписуються користувачем нафтогазоносних надр, пронумеровуються, формуються в окремі папки та подаються на розгляд ДКЗ в паперовому та електронному вигляді.

7. ДКЗ перевіряє відповідність матеріалів GEO 1, GEO 2, GEO 3 геологорозвідувальних робіт вимогам законодавства та цієї Інструкції, у разі необхідності надає методичну допомогу з питань їх підготовки.

8. За результатами державної експертизи затверджуються:

запаси вуглеводнів попередньо розвіданих родовищ для визначення їх промислового значення;

запаси вуглеводнів розвіданих родовищ (покладів), призначених для проектування і будівництва нових, продовження терміну дії працюючих гірничовидобувних і переробних підприємств.

II. Загальні вимоги до матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу

1. Матеріали геолого – економічної оцінки (далі – GEO) повинні містити інформацію:

про геологічну будову, результати проведених пошукових, розвідувальних і експлуатаційних робіт;

про обґрунтування кондиції для оцінювання запасів (ресурсів);
оціночні параметри;

про підготовленість родовища (покладу) для промислового освоєння;
запропоновану систему розробки;

оцінку перспектив родовища в цілому;

аналіз змін запасів і оціночних параметрів порівняно з затвердженими раніше і знаходяться на обліку Державного балансу запасів корисних копалин України.

Рекомендований об'єм текстової частини звіту становить до 250 сторінок.

Інформація, що наводиться в таблицях і тексті, графічний матеріал, діаграми стандартного каротажу, інкліногами, та допоміжні матеріали на основі яких здійснені висновки, мають узагальнюючий характер та можуть подаватись в табличних додатках.

2. Техніко-економічне обґрунтування кондицій для оцінювання запасів, оцінки ресурсів вуглеводнів включає:

обґрунтування промислового значення покладу (родовища);
 розрахунки коефіцієнтів вилучення вуглеводневих флюїдів за методикою, визначеною для даного району;

поваріантні розрахунки систем розробки та обґрунтування оптимального варіанта розробки, який забезпечує найбільш повне та економічно доцільне вилучення нафти, газу і конденсату з надр із застосуванням сучасних технічних способів видобутку при додержанні вимог законодавства з охорони надр і навколишнього природного середовища.

3. Текстові додатки повинні містити:

результати розгляду матеріалів ГЕО 1 науково - технічною радою користувача нафтогазогносними надрами (далі – НТР);

документацію геологорозвідувальних, геофізичних, гідрогеологічних робіт і досліджень.

Для родовищ, що розробляються, належить додати довідки про обсяги видобутку і втрат нафти і газу, списання затверджених запасів, якість отриманої продукції, повноту комплексного використання нафти, газу і конденсату.

4. У табличних додатках наводиться інформація з визначення оціночних параметрів, результатів оцінки запасів, а також відомості, необхідні для обґрунтування основних положень та висновків, викладених у тексті звіту.

5. Графічні додатки повинні відображати місцезнаходження і геологічну будову родовища, результати геологорозвідувальних робіт, нафтогазоносність, петрофізичне обґрунтування, координати контурів оцінених запасів у плані і розрізі, гідрогеологічні та інші природні умови залягання покладів та їх розробки.

6. Для родовищ, що розробляються великим фондом свердловин, первинний геолого-геофізичний матеріал і результати випробування подаються щодо частин базових свердловин рівномірно розташованих на площі родовища з характеристикою особливостей його геологічної будови та нафтогазоносності, а щодо частин не базових свердловин первинні матеріали надають за вимогою ДКЗ на період проведення експертизи.

III. Вимоги до матеріалів ГЕО 1

1. У текстовій частині матеріалів ГЕО 1 наводиться характеристика геологічних, гірничих, економічних умов та умов залягання, видобутку, реалізації вуглеводнів родовища, що обґрунтовують:

методику виконаних геологорозвідувальних робіт та її обґрунтування в залежності від особливостей геологічної будови, ступеня вивченості та стану розробки родовища;

геолого-економічну оцінку запасів вуглеводнів;

оптимальний варіант промислового освоєння родовища та рівень економічної ефективності проекту.

2. Текстова частина матеріалів ГЕО 1 складається з таких розділів:

1) вступ, який включає:
 час відкриття родовища;
 завдання геологорозвідувальних робіт та строки їх проведення;
 мета експертизи й оцінки запасів у ДКЗ;
 запланований термін дослідно-промислової розробки або промислового освоєння родовища.

У разі повторної ГЕО 1 запасів наводяться дата і номер протоколу попереднього затвердження запасів, їх обсяги (за групами та класами), кількість видобутих нафти, газу і конденсату на дату попередньої ГЕО, обґрунтування мети повторної оцінки запасів, відомості про виконання рекомендацій ДКЗ, виданих під час попереднього розгляду матеріалів.

У разі незатвердження ДКЗ попередньої оцінки запасів наводяться її причини.

2) загальні відомості про родовище що містять:

адміністративне і географічне розташування, межі та площа родовища, відомості про економіко-географічні умови району та терміни освоєння родовища;

природньо-кліматичні умови району і родовища;
 історію відкриття і розвідки родовища, відомості про проведені роботи та дослідження їх якості та ефективності, а для родовищ, що перебувають у розробці - рік введення їх у розробку та перелік пластів (покладів), що розробляються.

3) геологічна будова родовища, що містить:

положення родовища в загальній геологічній структурі району. Літолого-стратиграфічний опис комплексу відкладів, що складають розріз, з характеристикою просторового поширення стратиграфічних одиниць та зазначенням їх товщин і витриманості;

перелік продуктивних пластів, їх індексацію, межі коливання товщин, оцінка ступеня їх витриманості, і будови продуктивного пласта. Загальні просторові закономірності зміни товщини та будови пластів, положення і розміри зон їх заміщення та виклинювання;

основні відомості про тектонічну будову родовища;

відповідність структурних побудов за даними польових геофізичних досліджень матеріалам, одержаних у процесі розвідки, а для родовищ, які перебувають у розробці, - матеріалам розвідки та розробки.

Для родовищ, які розробляються і запаси яких уже затверджені, наводяться порівняння з попередніх даних про будову родовища і додатково одержаних при розробці і дорозвідці, та аналіз установлених розбіжностей.

4) методика та результати геологорозвідувальних робіт, що містять:

обсяги та результати польових геофізичних досліджень, їх комплекс, методику виконання;

відомості про проекти на проведення пошукових та розвідувальних робіт з характеристикою системи розвідки родовища;

стан фонду пробурених свердловин на дату підготовки матеріалів ГЕО, їх цільове призначення, конструкція, технологія буріння, глибина, технічний стан, кількість ліквідованих свердловин та причини їх ліквідації, пропозиції щодо використання законтурних свердловин;

методику та результати випробування свердловин;

оцінку якості проведення геологорозвідувальних робіт з порівняльним аналізом обсягів геолого-промислових, геофізичних і лабораторних досліджень, виконаних на родовищі, з обсягами, рекомендованими в проектах геологорозвідувальних робіт.

При повторній оцінці запасів зазначаються відомості про стан фонду пробурених свердловин і аналіз відповідності попередньої системи їх розміщення та методики геологорозвідувальних робіт, остаточному варіанту геологічної будови родовища.

При повторному поданні матеріалів ГЕО 1 наводяться:

деталізація методики і обсяги додатково проведених робіт, аналіз їх якості, ефективності та результатів;

обґрунтування змін до геолого-промислової оцінки родовища.

Відомості, що залишилися без змін, викладаються з посиланням на попередній звіт.

5) фізико-літологічна характеристика колекторів продуктивних пластів і покришок за даними вивчення керна, що містить:

прив'язку зразків керна до розрізу відкладів, аналіз методики відбору і якість вилученого керна, методика вивчення фізичних параметрів;

основні види та обсяги досліджень у процесі геологорозвідувальних робіт для кожного продуктивного горизонту порід-колекторів;

літолого-петрографічні властивості порід-покришок, мінералогічний склад, пористість, тиск прориву;

визначення типу колекторів, середніх значень їх фільтраційно-ємнісних властивостей (далі – ФЄВ) та обґрунтування вимог кондицій щодо нижньої межі значень відкритої пористості і проникності для колекторів.

При повторній ГЕО 1 детально характеризуються фізико-літологічні властивості тільки нових продуктивних горизонтів та покришок над ними, горизонтів, уявлення про ФЄВ, яких істотно змінилися.

Для вивчених горизонтів, стосовно яких не відбулася зміна ФЄВ, надається інформація з прогнозами подальших досліджень.

Параметри колекторів, у яких відсутні зміни, викладаються з посиланням на відповідний звіт.

6) в технології проведення геофізичних досліджень свердловин (далі – ГДС), методиці та результатах комплексної інтерпретації отриманих матеріалів зазначаються:

умови проведення ГДС та відповідність їх інструктивним положенням їх якості, обсяги, комплекс застосованих методів, їх ефективність і достатність;

перелік свердловин, у яких комплекс ГДС не виконаний у повному обсязі з обґрунтуванням причини і ступеню зниження інформативності в таких свердловинах;

методику інтерпретації результатів ГДС.

Для родовищ, які розробляються і запаси, яких раніше затверджувалися ДКЗ, проводиться порівняльний аналіз кондицій та оціночних параметрів за матеріалами ГДС у попередній і новій ГЕО.

Під час обґрунтування результатів ГДС, використаних раніше для оцінки запасів, проводиться обґрунтування внесених змін. Параметри, прийняті за даними попередньої оцінки запасів наводяться з посиланням на відповідний звіт.

7) характеристика нафтогазоносності, що містить:

характеристику нафтогазоносності розкритого розрізу родовища, перелік пластів з установленною промисловою продуктивністю, а також пластів з можливою продуктивністю;

характеристику кожного покладу (тип, розмір, ефективні нафто- і газонасичені товщини продуктивного пласта в межах нафтової, водонафтової, газової, газонафтової і газоводяної зон, та їх зміни в межах площі та в розрізі, частки цих зон в об'ємі покладу);

характеристику продуктивних покладів за ступенем детальності геологічного вивчення і категоріями розвіданості;

оцінку перспективних ресурсів нафти, газу і конденсату у відкладах нерозкритої частини розрізу здійснюється за аналогією із сусідніми родовищами, де ці відклади вивчені, а також на основі аналізу умов формування родовищ нафти і газу в межах даної структурно-фаціальній зони.

Обґрунтування положення прийнятих контактів подається у вигляді таблиць довільної форми, що містять за випробуваними свердловинами умови дослідження, глибини і абсолютні відмітки залягання продуктивного пласта та інтервалів перфорації, результати дослідження, а за невипробуваними - характеристики продуктивності пластів за даними каротажу. У разі складної поверхні водонафтового контакту (далі – ВНК), газонафтового контакту (далі – ГНК) або газоводяного контакту (далі – ГВК) додаються відповідні карти контактів.

8) гідрогеологічні умови, що містять:

обсяги і методику гідрогеологічних досліджень та спостережень та оцінка їх повноти і якості;

характеристику водоносних горизонтів, гідродинамічної системи, пластових тисків в законтурній частині покладу та приймальної здатності свердловин;

фізичні властивості і хімічний склад підземних вод;
характеристику законтурної зони продуктивних горизонтів (пластів)
за матеріалами розвідки;

інформацію про можливість використання супутніх підземних вод для теплоенергетичних, бальнеологічних цілей, а також для питного і технічного водопостачання. Визначення вимог кондицій для оцінки їх запасів.

Для родовищ, що розробляються, наводяться відомості про результати досліджень у свердловинах, пробурених після попереднього розгляду матеріалів ДКЗ, та зіставлення їх з тими, які подавалися раніше.

У разі виявлення розбіжностей проводиться аналіз їх причин. Результати попередніх досліджень наводяться, з посиланням на попередній звіт.

9) склад та властивості нафти, газу і конденсату, оцінка промислового значення компонентів.

У цьому розділі зазначаються:

методика досліджень, умови відбору глибинних проб та обґрунтування повноти вивчення складу та властивостей нафти, газу і конденсату по кожному пласту (покладу), площі та розрізу;

фізико-хімічна характеристика нафти, газу і конденсату в пластових і стандартних умовах;

товарна характеристика нафти, конденсату і газу та методика їх визначення з інформацією про віднесення нафти, газу і конденсату до відповідних груп державних стандартів та ціна одиниці продукції;

обґрунтування доцільності вилучення з нафти і газу конденсату, корисних компонентів та вплив у разі їх вилучення на рентабельність розробки запасів експлуатаційного об'єкта;

пропозиції щодо комплексної розробки родовища, у тому числі вимоги кондицій для оцінювання запасів (ресурсів) корисних компонентів.

У разі повторного оцінювання запасів подаються відомості про фактичне вилучення компонентів, що містяться у нафті і газі, на підприємствах, де вони переробляються.

10) відомості про розробку родовища, свердловини містять інформацію:

щодо свердловин, введених в дослідно-промислову розробку наводяться дані необхідні для оцінки запасів методом матеріального балансу, об'ємним та статистичними;

для родовищ, що розробляються, наводяться проектні документи і данні для визначення можливості оцінки запасів вуглеводнів методами матеріального балансу та статистичним;

результати дослідно-промислової або промислової розробки по об'єктах експлуатації можуть подаватись у зведеній табличній формі із зазначенням початкових та поточних.

11) в техніко – економічному обґрунтуванні (далі – ТЕО) кондицій для оцінювання запасів, визначення коефіцієнтів вилучення вуглеводнів із надр зазначаються:

кондиції на мінеральну сировину та вуглеводні для кожного родовища (покладу) при геолого-економічній оцінці запасів основних, а також супутніх корисних копалин і наявних корисних компонентів;

тип кондицій в залежності від ступеня геологічного та техніко-економічного вивчення і детальності геолого-економічної оцінки об'єкта геологорозвідувальних робіт;

склад постійних кондицій для оцінювання запасів вуглеводнів з обґрунтуванням таких параметрів:

мінімальна відкрита пористість для колекторів;

мінімальний коефіцієнт нафто- і газонасиченості для колекторів, з яких можуть бути вилучені вуглеводні;

мінімальна товщина продуктивного пласта для визначення границь розміщення свердловин;

мінімальна товщина колекторського прошарку, що підлягає включенню в ефективну товщину продуктивного пласта;

мінімальний рентабельний дебіт свердловини;

мінімальний промисловий вміст супутніх компонентів у вуглеводнях та супутніх водах, запаси яких підлягають обліку;

оптимальні коефіцієнти вилучення нафти, газу і конденсату, що забезпечують найбільш повне економічно ефективне вилучення вуглеводнів з надр за сучасною технологією розробки;

обґрунтування принципів визначення положень границь покладів (продуктивних пластів), не визначених безпосередньо за геолого-геофізичними даними.

обґрунтовування застосованих для оцінки запасів вуглеводнів параметрів і принципів кондицій згідно факторів геологічної будови покладів, якісних показників вуглеводнів, а також поваріантних технологічних і техніко-економічних розрахунків;

обґрунтування кондицій і визначення коефіцієнтів вилучення вуглеводнів з надр із зазначенням необхідних вихідних даних і висновків стосовно їх параметрів та коефіцієнтів вилучення, які подаються на затвердження і використання для оцінювання запасів;

обґрунтування кондицій для оцінювання загальних запасів вуглеводнів на місці залягання.

ТЕО коефіцієнтів вилучення вуглеводнів. Під час розробки обґрунтування ТЕО коефіцієнтів вилучення вуглеводнів враховується рівень технології розробки покладів вуглеводнів, а також потреби найбільш повного вилучення вуглеводнів з надр.

Розрахунки коефіцієнтів здійснюються на основі загальних розвіданих і попередньо розвіданих запасів вуглеводнів.

У разі переведення запасів внаслідок дорозвідки з групи попередньо розвіданих до розвіданих, коефіцієнт вилучення їх уточнюється.

Коефіцієнт вилучення вуглеводнів визначається окремо для кожного покладу і в середньому для родовища в цілому із точністю до тисячних/сотих часток одиниці.

12) в оцінці запасів нафти, газу, конденсату та супутніх корисних компонентів, зазначається:

обґрунтування застосованих методів оцінювання запасів (об'ємний, статистичний, матеріального балансу, аналогії та падіння тиску) відповідно до особливостей геологічної будови, ступеня вивченості та стану розробки родовища (покладу);

класифікація оцінених запасів і ресурсів вуглеводнів здійснюється за промисловим значенням та ступенем техніко-економічного і геологічного вивчення.

13) оціночні параметри визначаються у таких одиницях виміру:
 площа в тисячах квадратних метрів, з точністю до цілих тисяч;
 товщина в метрах з точністю до десятих часток одиниці; тиск у мегапаскалях з точністю до сотих часток одиниці;
 густина нафти, газу, конденсату і води в кілограмах на один кубічний метр з точністю до цілих чисел;
 коефіцієнт пористості з точністю до тисячних часток одиниці;
 коефіцієнт нафтогазонасиченості з точністю до сотих часток одиниці;
 коефіцієнт на усадку нафти з точністю до тисячних часток одиниці;
 газоміст пластової нафти у метрах кубічних на тонну з точністю до цілих чисел; поправки на температуру і відхилення від закону Бойля-Маріотта з точністю до сотих часток одиниці.

14) в зіставленні оціночних параметрів і оцінених запасів з тими, що числяться у Державному балансі запасів корисних копалин, та з раніше затвердженими й аналізі причин розбіжностей, зазначається:

зіставлення оцінених запасів нафти, газу, конденсату і супутніх корисних компонентів та оціночних параметрів з тими, що числяться у Державному балансі корисних копалин, з приведенням аналізу причин розбіжностей;

зіставлення нових даних про запаси нафти, газу, конденсату і супутніх корисних компонентів з тими, що числяться у Державному балансі запасів корисних копалин, і з раніше затвердженими ДКЗ, з приведенням аналізу причин розбіжностей і визначенням обґрунтованості кондицій, оціночних параметрів, запасів і ресурсів, що подаються на експертизу при повторній ГЕО;

по-елементне зіставлення щодо кожного покладу і експлуатаційного об'єкта та аналіз показників, за якими встановлені розбіжності;

зіставлення результатів оцінки запасів і ресурсів та їх класифікації (розподілу за кодами класів) родовища в цілому.

15) в оцінці підготовки родовища (покладу) до промислового освоєння зазначається:

оцінка виконання вимог до вивченості геологічної будови родовища, складу і властивостей нафти і газу, гідрогеологічних, гірничо-геологічних та інших умов розробки родовища;

ступень вивченості компонентів нафти, газу і конденсату, що мають промислове значення;

можливості підвищення забезпеченості підприємства розвіданими та попередньо розвіданими запасами або зростання його виробничої потужності при продовженні на родовищі геологорозвідувальних робіт;

інформація про наявність у районі родовища джерел питного і технічного водопостачання, сировинної бази будівельних матеріалів для забезпечення потреб підприємства з видобутку нафти і газу.

16) при визначенні якості та ефективності геологорозвідувальних робіт, а також геолого-промислових досліджень під час видобутку вуглеводнів, зазначається:

інформаційні дані про здійснені загальні витрати на пошуки, розвідку і дослідницькі роботи на родовищі:

за рахунок державного бюджету;

за рахунок власних коштів користувачів нафтогазоносними надрами.

Точність польових геофізичних досліджень, що стали підставою для здійснення пошуково-розвідувального буріння, та оцінка ступеня відповідності їх результатів даним буріння;

процент виносу керна та його придатність для лабораторних досліджень, із зазначенням ступіню його використання для обґрунтування кондицій і оціночних параметрів;

співвідношення кількості пробурених свердловин до кількості ліквідованих свердловин, що опинилися за межами покладів;

кількість випробуваних інтервалів продуктивних пластів, свердловин, що припадають на один розвіданий поклад, їх частка від загальної кількості розкритих інтервалів, свердловин;

виконання термінів замірів дебітів нафти, газу, конденсату і води окремо щодо кожної свердловини, а також пластових тисків глибинними приладами;

запаси нафти і газу, які припадають на одну свердловину і на один метр проходки та фактичні витрати на пошук і розвідку родовища, що припадають на один метр проходки, одну тонну нафти і конденсату та 1000 куб. м вільного газу (окремо запасів загальних, балансових та умовно балансових).

17) у висновках зазначається:

ступень вивченості геологічної будови, кількість та якість запасів і ресурсів нафти і газу, комплексне використання запасів родовища; гідрогеологічні та гірничо-технічні умови розробки родовища;

співвідношення запасів, що перебувають в Державному балансі запасів корисних копалин і оцінених у звіті з ГЕО;

рекомендації щодо найбільш раціонального способу розробки родовища.

Оцінка загальних перспектив родовища та продовження геологорозвідувальних робіт у його межах, рекомендації з проведення пошуків і розвідки перспективних площ, що розміщені в тому ж геологічному районі, вдосконалення наукових досліджень.

IV. Додатки та графічні матеріали ГЕО

1. До матеріалів ГЕО додаються такі текстові додатки:

геологічне завдання на проведення геологорозвідувальних робіт, пооб'єктний перелік робіт з геологічного вивчення надр, завдання з термінів розвідки і оцінки запасів;

протоколи розгляду матеріалів ГЕО 1, НТР користувачів нафтогазоносними надрами що проводили геологорозвідувальні роботи, будуть здійснювати розробку родовища, та замовниками цих робіт.

2. До матеріалів ГЕО - 3, разом із матеріалами наведеними у пункті 1 цього розділу Інструкції додаються:

протокол розгляду звіту з оцінки запасів НТР організації, що розробляє родовище;

довідка організації, що розробляє родовище, про кількість видобутих нафти, газу і конденсату (у тому числі за період після останнього затвердження запасів ДКЗ), фактичну собівартість видобутку, якість товарної продукції і напрями її промислового використання;

довідка про результати спеціальних тематичних робіт, що здійснювалися науковими установами, та їх рекомендації;

пропозиції щодо списання запасів корисних копалин з балансу підприємства.

3. В табличних додатках зазначаються обов'язкові вихідні, проміжні дані та кінцеві результати, необхідні для перевірки операцій з оцінки запасів;

зіставлення параметрів, прийнятих при оцінці запасів нафти і розчиненого газу, вільного газу і конденсату, з тими, що числяться в Державному балансі запасів корисних копалин і з раніше затвердженими;

зіставлення оцінених запасів нафти і розчиненого газу, вільного газу і конденсату та супутніх корисних компонентів у газі з тими, що числяться на Державному балансі запасів корисних копалин, і з раніше затвердженими.

У разі оцінки запасів, виконаному за допомогою геоінформаційних систем (далі – ГІС), матеріали ГЕО 1 подаються на магнітному носії із записами оцінки запасів.

4. До графічних матеріалів ГЕО, додаються:

у разі застосування об'ємного методу оцінки запасів нафти:

оглядова карта району робіт;

структурні карти покрівлі основних продуктивних горизонтів за результатами буріння та польових геофізичних робіт;

зведений геолого-геофізичний розріз родовища у масштабі 1:500 - 1:2000 із стратиграфічним розчленуванням, каротажною характеристикою та описом порід, характерної фауни, з наведенням реперів та виділенням нафтогазонасичених горизонтів (пластів);

планшети з діаграмами ГДС у масштабі не менше ніж 1:200 з їх інтерпретацією. При тонкошаруватій будові продуктивних пластів діаграми ГДС для окремих свердловин подаються в масштабі - 1:50, з наведенням видів каротажу.

Поздовжній і поперечний геологічні розрізи та розрізи продуктивної частини родовища, на яких відображено стратиграфічні одиниці відкладів, літологічні особливості порід, положення тектонічних порушень, поклади нафти і газу та їх контактні положення;

при повторній оцінці запасів планшети з каротажними діаграмами подаються щодо свердловин, у яких в результаті нової інтерпретації були змінені значення ефективної товщини та оціночні параметри із зазначенням параметрів, прийнятих в попередній оцінці запасів та в тому, що пропонується;

схеми кореляції продуктивних пластів у масштабі 1:500 складені за даними ГДС та дослідженням опису керна. Для слабовивчених родовищ належить давати схему зіставлення відкладів з розрізами сусідніх вивчених родовищ, аналогічних за геологічною будовою (у разі їх наявності);

структурні карти підшви колекторів кожного продуктивного пласта в масштабі оціночних планів;

схема випробування кожного пласта;

карти сумарної ефективної та нафтонасиченої (газонасиченої) товщини пластів у масштабі оціночних планів;

карти пористості;

карти питомих нафтогазонасичених об'ємів для масивних і масивно-пластових покладів;

оціночні плани;

графіки, що характеризують динаміку видобутку нафти і газу щодо окремих свердловин, покладів і родовищ в цілому, а також зміну пластових тисків і дебітів нафти, газу і води за період розробки;

індикаторні діаграми і криві відновлення тиску у свердловинах;

кореляційні графіки основних петрофізичних залежностей та їх типи;

графіки залежності властивостей пластових нафти і конденсату від тиску і температури;

карта розробки покладів і стану пробурених свердловин.

У разі повторної оцінки запасів наводяться карти зіставлення границь класів запасів, оцінених і затверджених під час попередньої оцінки, з нанесенням нових пробурених свердловин.

У разі застосування методу матеріального балансу:

карта розробки покладу станом на дату оцінки;

графіки динаміки пластових тисків по свердловинах з нанесенням на них всіх замірів, перерахованих на середину покладу;

графіки залежності початкових пластових тисків і властивостей нафти, газу і води від глибини залягання;

карти ізобар на відповідну дату оцінки;

графіки зміни властивостей нафти, газу і води залежно від тиску.

У разі застосування статистичного методу наводяться:

графіки зміни досліджуваних параметрів у період розробки;

вихідні дані для визначення коефіцієнтів падіння дебітів.

У разі застосування методу падіння тиску:

криві відновлення пластового тиску по свердловинах після їх зупинки;

карти ізобар поточного пластового тиску;

графіки падіння пластового тиску в часі в кожній свердловині і в цілому у покладі;

індикаторні криві у свердловинах;

графіки залежності приведенного пластового тиску від сумарного відбору газу із свердловин і в цілому із покладу;

ізотерми конденсації стабільного конденсату.

5. Первинні геолого-геофізичні матеріали.

Опис керна продуктивних горизонтів (пластів), а також порід, що залягають в інтервалі на 10 - 15 м вище і нижче кожного продуктивного горизонту.

Діаграми стандартного каротажу в масштабі 1:500 у всіх свердловинах з визначеними на них стратиграфічними границями та інтервалами продуктивних горизонтів з їх індексацією.

Копії актів випробування свердловин у колоні і відкритому стовбурі, дослідження свердловин та перевірки точності манометрів.

Дані лабораторних визначень пористості, абсолютної і ефективної проникності, складу порід-колекторів, їх нафто-, газо- і водонасичення, результати механічних аналізів порід, аналізів нафти, газу, конденсату і води, визначення в них механічних домішок, а для порід-покришок - зміна фільтраційних і ємнісних властивостей.

Дані про об'ємні коефіцієнти пластової нафти, розчинності газу в нафті за результатами аналізів глибинних проб нафти та про газоконденсатну характеристику, коефіцієнти надстисливості газу.

Кореляційні та інші таблиці і діаграми, складені при оцінці запасів методом матеріального балансу або статистичним.

У разі повторної оцінки запасів належить наводити первинну документацію тільки тих свердловин, які пробурені після попередньої ГЕО. Відомості щодо свердловин, пробурених раніше, подаються у вигляді зведених таблиць.

V. Основні вимоги до складу матеріалів (ГЕО-2) і (ГЕО-3) об'єктів геологорозвідувальних робіт на нафту і газ, які подаються на експертизу ДКЗ за рішенням користувачів нафтогазоносними надрами

1. За замовленням користувачів нафтогазоносними надрами ДКЗ проводить експертизу матеріалів ГЕО - 2 і ГЕО - 3 об'єктів геологорозвідувальних робіт на нафту і газ для визначення достовірності запасів (ресурсів) вуглеводнів, промислового значення родовищ (покладів), доцільності проведення подальших робіт, включаючи дослідно-промислову розробку та промислову розробку.

2. Матеріали звітів ГЕО-2 або ГЕО-3 родовищ вуглеводнів формуються відповідно до розділів II - IV цієї Інструкції, згідно наявних фактичних відомостей у користувачів нафтогазоносними надрами.

VI. Склад матеріалів з пошуку і розвідки родовищ вуглеводнів, які подаються на розгляд ДКЗ для надання методичної допомоги виконавцям робіт

1. За замовленням користувачів нафтогазоносними надрами ДКЗ розглядає попередні матеріали пошуку і розвідки родовищ вуглеводнів на будь-якій стадії їх геологічного вивчення та надає методичну допомогу у проведенні геологорозвідувальних робіт.

2. Текст матеріалів складається на основі фактичного матеріалу наявного у користувача нафтогазоносними надрами, відповідно до розділів II – IV цієї Інструкції і не повинен перевищувати 150 сторінок.

VII. Приріст запасів вуглеводнів

1. Класифікація приросту запасів.

Приріст запасів вуглеводнів здійснюється по об'єктах геологорозвідувальних і видобувних робіт на нафту і газ відповідно до ступеня їх геолого-економічного вивчення окремо за групами класифікації запасів достовірних (код класу 111) і вірогідних (коди класів 121 та 122).

2. Вимоги до підготовки інформаційного звіту приросту запасів вуглеводнів:

1) ГЕО запасів вуглеводнів, ГЕО запасів прирощених у звітний період, може здійснюватись користувачем нафтогазоносними надрами або спеціалізованими проектними і науково-дослідними установми, підприємствами та організаціями які можуть забезпечити кваліфіковане проведення цих робіт.

2) роботи з обґрунтування приростів запасів вуглеводнів розглядаються НТР власника спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами.

3. Зміст та обсяг інформаційного звіту приросту запасів вуглеводнів здійснюється з врахуванням таких вимог:

1) склад та обсяг матеріалів інформаційного звіту залежать від складу та обсягів проведених робіт і досліджень, за результатами яких одержано приріст запасів вуглеводнів (далі – ПЗВ).

Для обґрунтування ПЗВ, враховуючи умови що впливають на обсяг геологічної інформації застосовуються:

первинна оцінка ПЗВ виявленого покладу за результатами пошукових робіт;

оцінка ПЗВ за результатами розвідувальних робіт;

оцінка ПЗВ за результатами дослідно-промислової та промислової розробок.

2) первинна оцінка ПЗВ та облік запасів вуглеводнів у Державному балансі запасів корисних копалин здійснюється при отриманні:

промислового припливу вуглеводнів під час стаціонарного випробування об'єкта в першій на покладі продуктивній свердловині;

першого промислового припливу вуглеводнів під час стаціонарного випробування покладу, вже розкритого декількома свердловинами без їх стаціонарного випробування;

під час стаціонарного випробування промислового припливу вуглеводнів з нового покладу в межах розрізу відомого родовища.

Матеріали первинної оцінки ПЗВ формуються відповідно до розділів II - V цієї Інструкції, на основі фактичних даних користувача нафтогазоносними надрами.

3) оцінка ПЗВ за результатами розвідувальних робіт проводиться за умов: стаціонарного випробування нових свердловин або одержання в них даних за геофізичними дослідженнями свердловин, які змінили попередньо виявлений тип вуглеводневого флюїду, зменшили або збільшили площу продуктивності, уточнили інші оціночні параметри;

одержання в процесі випробування і дослідження свердловин нових даних про поклад;

узагальнення даних з фізико-хімічної характеристики нафти, газу та конденсату в пластових і стандартних умовах;

узагальнення даних з характеристики покладів;

обґрунтування нової геологічної моделі нафтогазоносного об'єкта.

4) оцінка ПЗВ за результатами дослідно-промислової розробки та промислової розробки проводиться у разі одержання в звітному періоді результатів розвідувальних робіт, дослідно-промислової і промислової розробки, що зумовлюють необхідність зміни ідентифікації запасів за кодами класів.

5) оцінка ПЗВ методом матеріального балансу за результатами дослідно-промислової розробки та промислової розробки виконується за таких умов:

визначеного режиму роботи покладу;

наявності даних про накопичений видобуток нафти, розчиненого та вільного газу, конденсату, води;

визначення кількості пластової води, що увійшла в поклад;

визначення середніх пластових тисків і температур;

визначеного коефіцієнта стисливості пластової нафти та тиску насичення;

визначених початкового і поточного газовмісту, об'ємних коефіцієнтів пластових нафти, газу і води;

встановленого співвідношення об'ємів газової шапки та нафтової частини покладу (для нафтогазових покладів).

Оцінка ПЗВ методом матеріального балансу за результатами дослідно-промислової розробки та промислової розробки проводиться з врахуванням особливостей для нафтових, газових і нафтогазових родовищ (покладів).

Матеріали оцінки приросту запасів вуглеводнів за результатами дослідно-промислової розробки та промислової розробки подаються в обсязі, достатньому для перевірки кількості і якості запасів та їх промислового із урахуванням вимог щодо їх змісту відповідно до розділів II-V цієї Інструкції.

б) при оцінці запасів газу методом падіння пластового тиску до матеріалів ПЗВ додаються:

криві відновлення пластового тиску по свердловинах після їх зупинки;

карти ізобар поточного пластового тиску;

графіки зміни пластового тиску в часі в кожній свердловині і в цілому в покладі;

індикаторні криві по свердловинах;

графіки залежності приведенного пластового тиску від сумарного відбору газу із свердловин по покладу;

ізотерми конденсації стабільного конденсату.

Рішення щодо достатності поданої геологічної інформації в інформаційному звіті щодо ПЗВ приймається ДКЗ у місячний термін.

У разі подання інформаційного звіту щодо ПЗВ що не дає можливості оцінити кількість або якість запасів вуглеводнів, їх промислове значення, гірничо-геологічні та інші умови залягання або у разі не відповідності складу і змісту зазначених матеріалів вимогам нормативно-правових актів, ДКЗ повертає користувачу нафтогазоносними надрами подані матеріали для їх доопрацювання та подання на новий розгляд.

3. При визначенні кількості прирощених запасів нафти (без газової шапки) і газу (розкритих покладів), здійснюється:

1) оцінка запасів вуглеводнів під час первинної оцінки приросту та оцінки приросту запасів за результатами розвідувальних робіт який проводиться із застосуванням об'ємного методу, а за результатами дослідно-промислової розробки та промислової розробки об'ємний і метод матеріального балансу (в тому числі за падінням пластового тиску).

Оцінка загальних запасів вуглеводнів проводиться при температурі 20°C і тиску – 0,1 МПа.

2) оконтурювання та розподіл запасів вуглеводнів за рівнем їх промислового значення, техніко-економічного та геологічного вивчення.

3) оцінка приросту запасів вуглеводнів за результатами першої продуктивної свердловини, по нижній границі встановленої продуктивності покладу визначеної по підшві нижнього продуктивного прошарку, охопленого отворами перфорації. Площа, що приймається для визначення балансових запасів, за відсутності відомостей про характер поширення колекторів та даних для виконання розрахунку можливої зони дренування обмежується радіусом, що не повинен перевищувати 500 м – для нафтових покладів, 1000 м - для газових покладів, або розрахованим радіусом зони дренування на даному родовищі або на родовищах-аналогах.

Поза цією площею на ділянці, що безпосередньо прилягає до неї в межах встановленого гіпсометричного рівня продуктивності покладу, балансові запаси не оцінюються.

4) оцінка приросту запасів вуглеводнів покладу, вже розкритого раніше декількома свердловинами без стаціонарного їх випробування, по нижній границі встановленої продуктивності покладу промислових запасів вуглеводнів визначеної по підшві нижнього продуктивного прошарку, охопленого отворами перфорації. Площа балансових запасів, розміщених гіпсометрично вище встановленого за випробуванням рівня промислової продуктивності, обмежується тектонічними порушеннями, границями заміщення колекторів та відстанню 500 м від свердловин, продуктивних за даними ГДС.

5) на ділянках, що безпосередньо прилягають до визначеної вище продуктивної площі в межах встановленого за випробуванням гіпсометричного рівня промислової продуктивності покладу, кількість вуглеводнів під час первинної оцінки приросту належить відносити до перспективних ресурсів.

6) оцінка приросту запасів вуглеводнів нового покладу в межах розрізу відомого родовища по нижній границі встановленої продуктивності покладу промислових запасів визначеної по підшві нижнього продуктивного прошарку, охопленого отворами перфорації. Площа запасів обмежується також доведеними бурінням та за даними сейсміки тектонічними порушеннями та границями заміщення колекторів.

4. Техніко-економічне обґрунтування балансових (видобувних) запасів і коефіцієнтів вилучення при оцінці ПЗВ.

1) вибір методів обґрунтування кількості балансових (видобувних) запасів і коефіцієнтів вилучення нафти, газу і конденсату, що застосовуються для визначення промислового значення ПЗВ, що прирошуються, залежить від

повноти і якості інформації, отриманої під час геологічного та техніко-економічного вивчення виявлених продуктивних об'єктів, з врахуванням їх класів, деталізації, освоєння.

2) видобувні запаси розчиненого в нафті газу для покладів (родовищ), що розробляються на водонапірному і пружному режимах при тисках, що перевищують тиски насичення, розраховуються за видобувними запасами нафти і початковим газовмістом за диференційним розгазуванням глибинних проб до стандартних умов.

Видобувні запаси розчиненого газу в нафті для покладів, що розробляються на інших режимах, визначаються за видобувними запасами нафти з врахуванням її дегазації в процесі розробки.

3) коефіцієнти вилучення вуглеводнів визначаються за даними техніко-економічної оцінки варіантів розробки.

Поваріантні розрахунки техніко-економічних показників для обґрунтування балансових запасів проводяться із використанням детермінованих моделей покладів, що враховують особливості будови і мінливість геолого-фізичних характеристик колекторів, властивостей пластових флюїдів.

VIII. Порядок подання матеріалів

1. Матеріали ГЕО 1, ГЕО 2, ГЕО 3 (далі – матеріали ГЕО) родовищ (покладів) вуглеводнів подаються до ДКЗ користувачами нафтогазоносними надрами або уповноваженими ними особами.

Користувачу нафтогазоносними надрами рекомендується до 1 січня року, на який заплановано подання матеріалів ГЕО, направляти в ДКЗ календарні графіки їх надходження.

У разі подання на державну експертизу матеріалів ГЕО, виконаних у попередні роки, подається довідка в якій наводяться такі дані:

уточнена оцінка початкових та поточних загальних і видобувних запасів вуглеводнів;

видобуток (якщо він мав місце);

уточнене ГЕО показників розробки покладів на дату оцінки.

У разі передачі користувачами нафтогазоносними надрами у промислове освоєння не повністю розвіданого і підготовленого до розробки родовища вуглеводнів, на умовах економічного ризику, користувачі нафтогазоносних надр повинні подавати матеріали ГЕО на експертизу і затвердження запасів до ДКЗ у термін, визначений спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами.

За родовищами, що розробляються більш ніж одним користувачем нафтогазоносними надрами, матеріали ГЕО подаються на державну експертизу після узгодження з усіма користувачами нафтогазоносними надрами.

Протокол узгодження про спільну розвідку та розробку родовища подається разом з матеріалами ГЕО.

Якщо сумарні списані та намічені до списання попередньо розвідані і розвідані видобувні запаси перевищують 20 відсотків запасів, раніше оцінених, додатково подаються матеріали, на основі яких запаси були поставлені на облік у Державному балансі запасів корисних копалин.

Матеріали ГЕО направляються в ДКЗ в двох примірниках з довідкою розробника яка складається на момент подання.

Рішення ДКЗ з розгляду матеріалів ГЕО оформляється протоколом та погоджується робочою групою центрального органу виконавчої влади що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (далі – компетентний орган) з розгляду протоколів ДКЗ, один примірник якого надсилається до Державного інформаційного геологічного фонду в письмовому та електронному вигляді.

Державна експертиза і оцінка запасів матеріалів ГЕО проводиться ДКЗ протягом місяця з дня їх подання на розгляд користувачем нафтогазоносних надр.

Після проведення державної експертизи і оцінки запасів, матеріали ГЕО повертаються користувачу нафтогазоносними надрами, або уповноваженій ним особі, разом з протоколом ДКЗ погодженим компетентним органом.

2. Інформаційний звіт з ПЗВ і ГЕО запасів вуглеводнів підписується виконавцями робіт, затверджується користувачем нафтогазоносними надрами та подається на експертизу і оцінку в ДКЗ.

Інформаційний звіт з ПЗВ і ГЕО запасів вуглеводнів розглядається ДКЗ протягом місяця з дня його подання на розгляд користувачем нафтогазоносних надр.

Для розгляду інформаційного звіту ПЗВ, ДКЗ може залучати спеціалістів з розвідки і оцінки запасів родовищ нафти і газу, які проводять експертизу, перевірку кількості, якості і промислового значення запасів і за результатами роботи готують висновки.

За результатами розгляду інформаційного звіту складається протокол ДКЗ.

Заступник директору
Юридичного департаменту

Надія ПОГОРІЛКО

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проекту наказу Міністерства енергетики та захисту довкілля України «Про затвердження Інструкції про зміст, оформлення та порядок подання до Державної комісії України по запасах корисних копалин матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу»

I. Визначення проблеми

Міністерством енергетики та захисту довкілля України розроблено проект наказу «Про затвердження Інструкції про зміст, оформлення та порядок подання в Державну комісію України по запасах корисних копалин матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу» (далі – проект наказу) з метою реалізації повноважень Державної служби геології та надр України щодо затвердження в установленому порядку геолого-економічної оцінки запасів нафти, газу та супутніх компонентів, здійснення державної реєстрації та ведення обліку робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням та використанням надр, для встановлення єдиного підходу до оформлення і змісту геолого-економічних оцінок родовищ нафти і газу та подання їх на експертизу Державною комісією України по запасах корисних копалин (далі – ДКЗ).

Відповідно до Положення про Державну службу геології та надр України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1174 (далі – Положення про Держгеонадра) до повноважень Держгеонадр входить затвердження в установленому порядку геолого-економічної оцінки запасів нафти, газу та супутніх компонентів, здійснення державної реєстрації та ведення обліку робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням надр.

Реалізація завдань Держгеонадр здійснюється правовими механізмами впливу на організацію діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Враховуючи зазначене Верховною Радою України прийнято Закон України «Про нафту і газ» (далі – Закон), який регулює відносини, що виникають у зв'язку з геологічним вивченням нафтогазоносності надр, розробкою родовищ нафти і газу, зберіганням, транспортуванням та реалізацією нафти, газу та продуктів їх переробки, незалежно від форм власності господарюючих суб'єктів - учасників таких відносин

Відповідно до статті 1 Закону користувач нафтогазоносними надрами – це юридична або фізична особа, що має спеціальний дозвіл на користування нафтогазоносними надрами з метою пошуку та розвідки родовищ нафти і газу, видобутку нафти і газу або їх зберігання, повернення (захоронення) супутніх і стічних вод, інших відходів, що видобуваються в процесі розвідки і розробки родовищ нафти і газу.

Обов'язок щодо підготовки матеріалів геолого-економічної оцінки запасів нафти, газу та супутніх компонентів та подання їх на державну експертизу покладено на користувачів надр.

Так, у статті 31 Закону встановлено, що роботи, пов'язані з геологічним вивченням нафтогазоносності надр, підлягають обов'язковій державній реєстрації

та обліку. Матеріали для реєстрації таких геологорозвідувальних робіт надає користувач нафтогазоносними надрами.

Відповідно до статті 32 Закону користувач нафтогазоносними надрами, який здійснює роботи з геологічного вивчення нафтогазоносності надр, після їх завершення складає геологічний звіт про виконані роботи та їх результати і передає його до Державного інформаційного геологічного фонду України.

Розвідувальні роботи на родовищах нафти і газу завершуються шляхом затвердження Держгеонадрами, або іншими уповноваженими підприємствами, установами чи організаціями геолого-економічної оцінки запасів нафти і газу та супутніх компонентів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Звіт про геолого-економічну оцінку запасів передається до Державного інформаційного геологічного фонду України, для обліку запасів нафти, газу і конденсату, здійснення планування їх видобутку.

У статті 36 Закону встановлено що для введення родовища (покладу) нафти і газу у промислову розробку користувач нафтогазоносними надрами повинен мати затверджену в установленому порядку геолого-економічну оцінку запасів родовища (покладу) за результатами розвідувальних робіт.

У разі відсутності зазначеної геолого-економічної оцінки користувач надрами не зможе перейти до наступного етапу промислової розробки родовища.

Відповідно до пункту 4 Положення про порядок проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.12.1994 № 865 (із змінами) (далі – Порядок) державна експертиза та оцінка запасів корисних копалин проводиться ДКЗ.

За інформацією наданою ДКЗ у період з 2017 по 2019 року на державну експертизу і оцінку було подано 400 звітів з геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу, великими і середніми нафтогазовидобувними суб'єктами господарювання, витрати на підготовку яких склали 46,3 млн.грн. Витрати одного суб'єкта господарювання на експертизу одного родовища нафти і газу, склали 400 тис. грн.

За інформацією відкритих даних інформаційно-телекомунікаційної системи Prozorro публічні закупівлі, витрати користувача надрами на проведення геолого-економічної оцінки становлять від 400 – 500 тис. грн до 2,5 млн.грн в залежності від її виду, розміру родовища та може тривати від 6 місяців до 3 років.

Відповідно до пункту 24 Порядку у разі подання на державну експертизу та оцінку матеріалів геолого-економічної оцінки, що не дають змоги достовірно оцінити кількість або якість запасів корисних копалин, їх промислове значення, гірничо-геологічні та інші умови залягання або коли склад і зміст зазначених матеріалів не відповідає вимогам відповідних нормативно-правових актів, ДКЗ утримується від оцінки запасів корисних копалин і всі подані матеріали повертає замовнику.

У разі неналежного оформлення матеріалів геолого-економічної оцінки здійснюється їх доопрацювання користувачами надр, що сповільнює процедуру розгляду наданих матеріалів, внаслідок чого об'єкти геолого-економічної оцінки не вводяться у подальшу розробку, що зумовлює зменшення прибутку суб'єкта

господарювання та не покриває його витрат на здійснення заходів передбачених спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами.

Здійснення і підготовка матеріалів геолого-економічної оцінки проводиться користувачем надр для визначення доцільності проведення подальших робіт і оптимізації процесу підготовки прогнозних та перспективних ресурсів, визначення черговості геологорозвідувальних та видобувних робіт на об'єктах досліджень та отримання прибутку від господарської діяльності.

При підготовці матеріалів геолого-економічної оцінки виконується техніко-економічне обґрунтування умов для підрахунку запасів корисних копалин по всіх родовищах, які подаються на державну експертизу, з деталізацією, що відповідає складності їх геологічної будови, особливостям технології видобутку і переробки, а також ступеню економічного ризику, що є ключовим моментом в прийнятті подальших рішень користувачем надр щодо господарської діяльності його підприємства.

Крім того, потреба у проведенні геолого-економічної оцінки пов'язана з оптимізацією економічних показників господарської діяльності користувача надрами, перерозподілом запасів, списанням нерентабельних запасів або запасів супутніх корисних копалин, на які немає попиту у зв'язку із зміною цін на мінеральну сировину на світовому ринку, впровадженням нових технологій і нової техніки з видобування корисних копалин.

Як наслідок користувачі надр володіють об'єктивною економічною оцінкою своєї господарської діяльності й справжньої вартості об'єкта надрокористування, що дозволяє створити план розробки родовища із визначенням положень про обсяги коштів, які необхідно залучити, прибутковість об'єкту, тривалість його роботи, що забезпечить прозорість господарської діяльності та створить умови для залучення інвесторів.

Проведення геолого-економічної оцінки або переоцінки корисних копалин звільняє суб'єкта господарювання від платежів до державного бюджету за користування надрами в потрійному розмірі облікової ставки Національного банку України відповідно до пункту 16 статті 252 Податкового кодексу України.

Державна фіскальна служба України листом від 12.04.2019 № 12293/7/99-99-12-03-04-17 надала для використання у роботі та інформування платників рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин роз'яснення з питання застосування положень пункту 16 ст. 252 Податкового кодексу України у частині розрахунку тимчасового коефіцієнта рентабельності гірничого підприємства в 2019 році, з рекомендацією встановити тимчасовий коефіцієнт рентабельності гірничодобувних підприємств (промислів) на ділянках надр, де проводиться господарська діяльність з видобування корисних копалин, але геолого-економічна оцінка їхніх запасів з належним визначенням цього коефіцієнта ще не виконана, для застосування користувачами нафтогазоносних надр при обчисленні податкових зобов'язань у 2019 році, для нафтогазодобувних підприємств – 1,461.

За рік господарської діяльності, у разі затвердження геолого-економічної оцінки запасів, рентна плата становить 15 961 932 тис. грн. (за інформацією ПАТ "Укргазвидобування")

У разі не виконання геолого-економічної оцінки рентна плата становитиме 23 320382 тис. грн.

$23\,320\,382 - 15\,961\,932 = 7\,358\,450$ тис. грн.

Витрати користувача надрами у разі невиконання геолого-економічної оцінки при обчисленні податкових зобов'язань становитимуть 7 358 450 тис. грн.

На даний час у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр діє наказ Державної комісії по запасах корисних копалин при Комітеті України з питань геології та використання надр від 18.10.1999 № 120 «Про затвердження Інструкції про зміст, оформлення та порядок подання в ДКЗ України матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу» зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.12.1999 № 853/4146 (далі – Інструкція) положення якого не відповідають вимогам діючого законодавства у сферах надання адміністративних послуг, ліцензування господарської діяльності, державної реєстрації нормативно-правових актів, геології та користування надрами та потребують приведення у відповідність до вимог законодавства у цих сферах.

Так, у пункті 9.8 Інструкції визначено, що за родовищами що розробляються більш ніж одним надрокористувачем, матеріали ГЕО подаються на державну експертизу після узгодження з усіма надрокористувачами і органом державної влади, що видає ліцензію на користування надрами.

Відповідно до статті 11 Закону визначено, що користування нафтогазоносними надрами, пошук і розвідка родовищ нафти і газу, їх експлуатація, спорудження та експлуатація підземних сховищ для зберігання нафти і газу здійснюються лише за наявності спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, що надаються Держгеонадрами, на умовах, визначених законодавством.

Спеціальний дозвіл на користування нафтогазоносними надрами включений до Переліку документів дозвільного характеру, затвердженого Законом України від 19.05.2011 № 3392.

Так норма щодо видачі ліцензії на користування надрами не передбачена законами України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» і «Про нафту і газ» та підлягає виключенню як і положення пункту 9.6. щодо «передачі у промислове освоєння не повністю розвіданого і підготовленого до розробки родовища вуглеводнів, на умовах економічного ризику, користувачі надр повинні подавати матеріали ГЕО на експертизу і затвердження запасів в ДКЗ України в термін, визначений ліцензією на користування надрами;», яка окрім зазначених нормативно-правових актів, суперечить підпункту 24 пункту 4 Положення про Держгеонадра.

Також у пункті 9.11 Інструкції, встановлено вимогу щодо подання разом з матеріалами геолого-економічної оцінки родовищ, які направляються в ДКЗ, спеціального дозволу на користування надрами, яка ускладнює процедуру подання документів користувачем нафтогазоносних надр та суперечить пункту 7 статті 9 Закону України «Про адміністративні послуги» щодо заборони вимагати суб'єктом надання адміністративної послуги від суб'єкта звернення документи або інформацію, що перебувають у володінні суб'єкта надання адміністративних

послуг або у володінні державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ або організацій, що належать до сфери їх управління. *Тому зазначену норму необхідно виключити.*

Для забезпечення своєчасного та оперативного розгляду й проведення державної експертизи і оцінки запасів ГЕО, розгляду інформаційних звітів з ПЗВ і ГЕО поданих користувачами нафтогазоносних надр (враховуючи об'єм зазначених текстових матеріалів до 250 сторінок) та для унеможливлення дискреційних проявів у роботі ДКЗ *пропонується доповнити пункти 1 та 2 розділу VIII вимогою щодо розгляду матеріалів в ДКЗ протягом місяця з дня їх подання на розгляд користувачем нафтогазоносних надр.*

Також, вимогою щодо розгляду у місячний термін *пропонується доповнити пункт 3 розділу VII стосовно прийняття рішення ДКЗ щодо достатності поданої геологічної інформації в інформаційному звіті про ПЗВ.*

Відповідно до абзацу третього пункту 2 Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.1992 № 731 (із змінами), суб'єкти нормотворення повинні забезпечувати постійний перегляд виданих нормативно-правових актів з метою приведення їх у відповідність до законодавства.

У зв'язку з наведеним виникає необхідність у затвердженні Інструкції про зміст, оформлення та порядок подання в Державну комісію України по запасам корисних копалин матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу із урахуванням змін у законодавстві та вимог до підготовки нормативно-правових актів.

Прийняття запропонованого проекту спростить виконання суб'єктами господарювання вимог державного регулювання забезпечивши їх єдиними вимогами до оформлення матеріалів геолого-економічної оцінки та усуне неузгодженості з діючими нормативно-правовими актами.

Матеріали геолого-економічної оцінки родовищ, інформація про затверджені запаси, їх межі відносно інших ділянок надр використовуються Держгеонадрами під час прийняття рішення про надання (продовження) спецдозволів на користування надрами.

У разі відсутності матеріалів геолого-економічної оцінки родовища зупиняється дія спецдозволу і, як наслідок, видобуток вуглеводнів.

Крім того, за результатами затверджених запасів, ведеться облік запасів та їх руху і складається Державний баланс запасів вуглеводнів, об'єктивна інформація з якого використовується для визначення основ енергетичної політики держави.

Так, наприклад, для збільшення видобутку нафти і газу Кабінетом Міністрів України доручено ПАТ «Укргазвидобування» збільшити видобуток газу у 2020 році і вийти на рівень 20 млрд. м³. Без знання кількості наявних видобувних запасів, приросту запасів, геолого-економічної доцільності буріння нових свердловин на ці запаси, виконати це завдання буде неможливо.

Відповідно до пункту 4 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2011 № 615 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 лютого 2020 р. № 124), дозвіл на видобування корисних копалин (промислову розробку їх родовищ) надається після проведення експертизи та оцінки розвіданих запасів корисних копалин в установленому порядку.

Здійснення підрахунку запасів за єдиними правилами дає об'єктивну уніфіковану і цілісну інформацію про реальну кількість запасів нафти, газу і конденсату в Україні, прогнозування їх збільшення при відповідних інвестиціях і бурінні нових свердловин, залучення передових технологій.

Здійснення оцінки матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу без затвердження вимог щодо їх оформлення, змісту та порядку подання для проведення експертизи ДКЗ та без усунення їх невідповідності діючому законодавству призведе до того, що:

у сфері геологічного вивчення і використання надр буде відсутній механізм підготовки і подання, а також вимог до змісту та оформлення детальної геолого-економічної оцінки розвіданих родовищ (покладів) вуглеводнів, попередньої і початкової геолого-економічних оцінок об'єктів геологорозвідувальних робіт на нафту і газ, що подаються користувачами надр;

унеможливиться об'єктивна оцінка мінерально-сировинної бази держави на основі єдиних науково-методичних критеріїв;

не буде забезпечено достовірність оцінених запасів корисних копалин і відповідності їх якісних показників запланованим напрямам використання;

послабиться система планування та затвердження видобутку нафти і газу для поточного і попереднього років що призведе до невизначеності у сфері видобування вуглеводнів та унеможливить державний облік їх запасів;

користувачі надр будуть позбавлені прозорого порядку подання і вимог до оформлення та змісту матеріалів геолого-економічної оцінки;

унеможливиться виконання на належному рівні користувачами надр вимог встановлених законодавством щодо продовження дії спецдозволів (отримання нових спецдозволів) на користування надрами, та видобування вуглеводнів.

Відсутність вичерпного переліку обов'язкових даних необхідних для здійснення експертизи матеріалів геологоекономічних оцінок призведе до дискреційних проявів під час здійснення експертизи ДКЗ.

Враховуючи зазначене, проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки відповідне питання належить до сфери державного управління і можливість використання ринкових механізмів виключається.

Проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки чинні регуляторні акти, які вирішують описану проблему, не відповідають вимогам законів України «Про адміністративні послуги», «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» та «Про нафту і газ».

Реалізація проекту акта вплине на:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		Ні

Держава	Так	
Суб'єкти господарювання	Так	

II. Цілі державного регулювання

Враховуючи повноваження Державної служби геології та надр України та на виконання вимог Закону розроблено проєкт акта, яким передбачено затвердити Інструкцію про вимоги щодо оформлення матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу, їх зміст та порядок подання на експертизу в Державну комісію України по запасах корисних копалин, що забезпечить:

встановлення вичерпного переліку обов'язкових даних необхідних для здійснення експертизи матеріалів геологоекономічних оцінок;

забезпечення прозорого порядку подання та вимог до оформлення матеріалів геолого-економічної оцінки та їх змісту;

виконання на належному рівні користувачами надр вимог щодо підготовки матеріалів геолого-економічної оцінки запасів нафти, газу та супутніх компонентів та подання їх на державну експертизу;

унеможливлення дискреційних проявів в організації роботи ДКЗ;

об'єктивну оцінку мінерально-сировинної бази держави на основі єдиних науково-методичних критеріїв;

достовірність оцінених запасів корисних копалин і відповідності їх якісних показників запланованим напрямам використання;

реалізацію Закону України від 21.04.2011 № 3268 «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року».

Проєктом наказу пропонується врегулювати правовідносини між державою, в особі її уповноважених органів, та користувачами надр із врахуванням вимог законодавства у сферах надання адміністративних послуг, ліцензування господарської діяльності, геології та користування надрами.

Завданням проєкту наказу є вдосконалення правового механізму підготовки і подання, а також вимог до змісту та оформлення користувачами надр детальної геолого-економічної оцінки розвіданих родовищ (покладів) вуглеводнів, попередньої і початкової геолого-економічних оцінок об'єктів геологорозвідувальних робіт на нафту і газ, та забезпечення належного оформлення користувачами надр матеріалів з підрахунку запасів вуглеводнів та геолого-економічної оцінки їх родовищ за єдиними правилами.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів.

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Збереження чинного регулювання	В Україні на цей час на належному рівні неврегульовані вимоги до оформлення і змісту геолого-економічних оцінок та порядок їх подання, оскільки нормативно-правовий документ, обов'язковий під

	час державної експертизи і геолого-економічної оцінки нафти і газу, не може бути застосований у повному обсязі у зв'язку з його невідповідністю ряду законодавчих актів, що негативно позначиться на регулюванні відносин у сфері користування нафтогазоносними надрами. У разі подання неналежним чином оформлених матеріалів надрокористувачі нестимуть збитки у разі відмови в наданні чи продовженні строку дії, або зупинення дії спецдозволу на підставі відсутності затверджених запасів. Унеможливиться об'єктивна оцінка мінерально-сировинної бази держави на основі єдиних науково-методичних критеріїв. Не буде забезпечено достовірність оцінених запасів корисних копалин і відповідності їх якісних показників запланованим напрямом використання. Послабиться система планування та затвердження видобутку нафти і газу для поточного і попереднього років що призведе до невизначеності у сфері видобування вуглеводнів та унеможливить державний облік їх запасів; Відсутність вичерпного переліку обов'язкових даних необхідних для здійснення експертизи матеріалів геологоекономічних оцінок призведе до дискреційних проявів під час здійснення експертизи ДКЗ. Зазначених способів не забезпечить приведення підзаконного нормативно-правового акта у відповідність до законодавства у сфері адміністративних послуг, ліцензування, державної реєстрації нормативно-правових актів та не забезпечить реалізацію функцій Держгеонадрами.
Альтернатива 2. Обраний спосіб	Зазначений спосіб забезпечить: реалізацію вимог Закону щодо: обов'язкової державної реєстрації та обліку робіт, пов'язаних з геологічним вивченням нафтогазоносності надр; складання геологічного звіту про виконані роботи та їх результати і подання його до Державного інформаційного геологічного фонду України користувачем нафтогазоносними надрами, який здійснив роботи з геологічного вивчення нафтогазоносності надр; наявність у користувача нафтогазоносними надрами затвердженої в установленому порядку геолого-економічну оцінки запасів родовища (покладу) за результатами розвідувальних робіт необхідної для введення родовища (покладу) нафти і газу у промислову розробку. Забезпечить належну реалізацію Закону України від 21.04.201 № 3268 «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року». Також буде приведено Інструкцію у відповідність до законодавства у сфері державної реєстрації нормативно-правових актів та врегульовані єдині вимоги до оформлення, змісту та порядку подання користувачами надр геолого-економічних оцінок родовищ вуглеводнів, обов'язковість яких визначена законодавством України у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр. За результатами затверджених запасів (геолого-економічної оцінки родовищ) надрокористувачі продовжуватимуть дію спецдозволів (отримання нових спецдозволів) на користування надрами, та видобування вуглеводнів.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей.

Оцінка впливу на сферу інтересів держави.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Збереження чинного регулювання	Не передбачається	У разі збереження чинного регулювання: залишиться неврегульований на належному рівні механізм підготовки і подання, а також вимог до оформлення та змісту детальної геолого-економічної оцінки розвіданих родовищ (покладів) вуглеводнів (ГЕО-1), попередньої (ГЕО-2) і початкової (ГЕО-3) геолого-економічних оцінок об'єктів геологорозвідувальних робіт на нафту і газ, що подаються користувачами надр; унеможливиться об'єктивна оцінка мінерально-сировинної бази держави на основі єдиних науково-методичних критеріїв; не буде забезпечено достовірність оцінених запасів корисних копалин і відповідності їх якісних показників запланованим напрямом використання. Відсутність вичерпного переліку обов'язкових даних необхідних для здійснення експертизи матеріалів геолого-економічних оцінок призведе до дискреційних проявів під час здійснення експертизи ДКЗ, внаслідок чого Держгеонадра не зможе виконувати свої функції на належному рівні. Відповідно до паспорту Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року, затвердженої Законом України від 21.04.2011 № 3268 на реалізацію III етапу завдань і заходів з її виконання заплановано виділити з державного бюджету 111799,21, з них на нарощування мінерально-сировинної бази нафти, газу, конденсату виділяється 7863,19, видобуток вуглеводнів здійснюється користувачами надр, але у разі відсутності врегульованого та прозорого механізму подання користувачами надр матеріалів геолого-економічної оцінки: сповільнюється процедура розгляду наданих матеріалів, внаслідок чого об'єкти геолого-економічної оцінки не вводяться у подальшу розробку; у разі відсутності у користувача надр затверджених матеріалів геолого-економічної оцінки родовища зупиняється

		дія спецдозволу і, як наслідок, видобуток вуглеводнів; Як наслідок Держгеонадра не зможуть виконати завдання і заходи передбачені вищезазначеною програмою у визначені нею строки, що сприятиме порушенню вимог бюджетного законодавства. У разі подання неналежно оформлених геолого-економічних оцінок на державну експертизу, не будуть затверджені запаси вуглеводнів, у зв'язку з чим зупиниться дія спецдозволу до моменту затвердження запасів, що вплине на зменшення щорічних відрахувань до державного бюджету та державних цільових фондів. У разі неналежного державного врегулювання механізму подання користувачами надр матеріалів геолого-економічної оцінки відповідно до інформації підприємства з видобутку газу ПАТ «Укргазвидобування» державний бюджет за рік не доотримує - 35 960 216 тис. грн за п'ять років 179802080*
Альтернатива 2. Обраний спосіб	Буде забезпечено: належну реалізацію Закону України від 21.04.201 № 3268 «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року»; встановлення вичерпного вичерпного переліку обов'язкових даних необхідних для здійснення експертизи матеріалів геологоекономічних оцінок; прозорий порядок подання та вимог до оформлення матеріалів геолого-економічної оцінки та їх змісту; виконання на належному рівні користувачами надр вимог щодо підготовки матеріалів геолого-економічної оцінки запасів нафти, газу та супутніх компонентів та подання їх на державну експертизу; унеможливлються дискреційні прояви в організації роботи ДКЗ; об'єктивну оцінку мінерально-	Прямих витрат не передбачається

	сировинної бази держави на основі єдиних науково-методичних критеріїв; достовірність оцінених запасів корисних копалин і відповідності їх якісних показників запланованим напрямам використання. Будуть врегульовані правовідносини між державою, в особі її уповноважених органів, та користувачами надр із врахуванням вимог законодавства у сферах надання адміністративних послуг, ліцензування господарської діяльності, геології та користування надрами. У разі затвердження геолого-економічних оцінок запасів для надання спеціальних дозволів та/або продовження дії спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами прогнозні щорічні відрахування до державного бюджету за результатами підприємницької діяльності 35 960 216 тис. грн.*	
--	--	--

Проект наказу не впливає на сферу інтересів громадян.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Інформація про кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, надана Державною комісією України по запасах корисних копалин (лист від 21.02.2020 № 144/02) за період з 2017 по 2019 роки та відповідає кількості користувачів нафтогазоносними надрами.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	90	15	-	-	115
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	78,26	13,04	-	-	100

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Збереження	Не передбачається	За період з 2017 до 2019 року здійснена державна експертиза і оцінка 400 звітів з геолого-економічної

чинного регулювання		оціни родовищ нафти і газу, що подавались великими і середніми нафтогазовидобувними суб'єктами господарювання, витрати на підготовку яких склали 46,3 млн. грн. Витрати на одного суб'єкта господарювання на експертизу одного родовища нафти і газу, складають 400 тис. грн. За інформацією відкритих даних інформаційно-телекомунікаційної системи Prozogro публічні закупівлі, витрати користувача надрами на проведення геолого-економічної оцінки становлять від 400 – 500 тис. грн до 2,5 млн.грн в залежності від її виду, розміру родовища та може тривати від 6 місяців до 3 років. Відповідно до пункту 24 Порядку у разі подання на державну експертизу та оцінку матеріалів геолого-економічної оцінки, що не дають змоги достовірно оцінити кількість або якість запасів корисних копалин, їх промислове значення, гірничо-геологічні та інші умови залягання або коли склад і зміст зазначених матеріалів не відповідає вимогам відповідних нормативно-правових актів, ДКЗ утримується від оцінки запасів корисних копалин і всі подані матеріали повертає замовнику. Так, у разі неналежного оформлення матеріалів геолого-економічної оцінки здійснюється їх доопрацювання користувачами надр, що сповільнює процедуру розгляду наданих матеріалів, внаслідок чого об'єкти геолого-економічної оцінки не вводяться у подальшу розробку, що зумовлює зменшення прибутку суб'єкта господарювання та не покриває його витрат на здійснення заходів передбачених спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами. Витрати користувача надрами у разі невиконання геолого-економічної оцінки при обчисленні податкових зобов'язань відповідно до пункту 16 статті 252 Податкового кодексу становитимуть 7 358 450 тис.грн.
Альтернатива 2. Обраний спосіб	Дасть можливість створити належні правові та організаційні умови для застосування єдиного підходу до оформлення, змісту подання геолого-економічних оцінок та порядку їх подання на експертизу. Виконання вимог	Реєстрація проекту наказу дасть можливість надрокористувачам згідно із законодавством подавати оформлені відповідно до єдиних вимог геолого-економічні оцінки родовищ (покладів), що унеможливить їх доопрацювання та виникнення витрат у суб'єктів господарювання. У разі подання неналежно оформлених геолого-економічних оцінок на державну експертизу не будуть затверджені запаси вуглеводнів, у зв'язку з чим зупиниться дія спецдозволу на користування нафтогазоносними надрами до моменту затвердження запасів, що вплине на отримання прибутку суб'єктом

	визначених в проекті акта вплине на достовірність підрахунку кількості запасів і планування їх видобутку, що є основою енергетичної незалежності держави та забезпечення країни власним видобутком газу Вдосконалення державного регулювання забезпечить отримання чистого прогнозного прибутку суб'єкта господарювання у розмірі 11 919 600 тис. грн. на рік* Проведення геолого-економічної оцінки або переоцінки корисних копалин звільняє суб'єкта господарювання від платежів до державного бюджету за користування надрами в потрібному розмірі облікової ставки Національного банку України відповідно до пункту 16 статті 252 Податкового кодексу України.	господарювання та не покrije витрат понесених на придбання спеціального дозволу. Відсутність об'єктивної економічної оцінки господарської діяльності користувачів надр й справжньої вартості об'єкта надрокористування (з урахуванням його промислового значення), не сприятиме створенню плану розробки родовища із визначенням положень про обсяги коштів, які необхідно залучити, прибутковість об'єкту, тривалість його роботи, що унесожижить прозорість господарської діяльності та залучення інвестицій.
--	--	---

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотири бальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1. Збереження чинного регулювання	1	Збереження чинного регулювання без змін призведе до того, що: Держгеонадра, буде позабавлена врегульованого механізму підготовки і подання, а також вимог до змісту та оформлення детальної геолого-економічної

		оцінки розвіданих родовищ (покладів) вуглеводнів (ГЕО-1), попередньої (ГЕО-2) і початкової (ГЕО-3) геолого-економічних оцінок об'єктів геологорозвідувальних робіт на нафту і газ, що подаються користувачами надр; унеможливиться об'єктивна оцінка мінерально-сировинної бази держави на основі єдиних науково-методичних критеріїв; не буде забезпечено достовірність оцінених запасів корисних копалин і відповідності їх якісних показників запланованим напрямам використання; послабиться система планування та затвердження видобутку нафти і газу для поточного і попереднього років що призведе до невизначеності у сфері видобування вуглеводнів та унеможливить державний облік їх запасів; користувачі надр будуть позбавлені прозорого механізму подання та оформлення матеріалів геолого-економічної оцінки та матимуть сумніви щодо об'єктивності та незалежності при їх розгляді в ДКЗ; унеможливить виконання на належному рівні користувачами надр вимог щодо підготовки матеріалів геолого-економічної оцінки запасів нафти, газу та супутніх компонентів та подання їх на державну експертизу та не дасть можливість продовжувати дію спецдозволів (отримання нових спецдозволів) на користування надрами, та видобування вуглеводнів. Відсутність вичерпного переліку обов'язкових даних необхідних для здійснення експертизи матеріалів геологоекономічних оцінок призведе до дискреційних проявів під час здійснення експертизи ДКЗ.
Альтернатива 2. Обраний спосіб	4	Цей проєкт регуляторного акта відповідає потребам у розв'язанні визначених проблем та принципам державної регуляторної політики. Затвердження такого регуляторного акта забезпечить дотримання діючого законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального користування надрами, адміністративних послуг, ліцензування господарської діяльності.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1. Збереження чинного регулювання	Вигоди відсутні	За інформацією наданою ДКЗ у період з 2017 по 2019 року на державну експертизу і оцінку було подано 400 звітів з геолого-економічної оцінки родовищ нафти і	Відсутність нормативного врегулювання механізму підготовки і подання, а також вимог до змісту та оформлення користувачами надр детальної геолого-економічної оцінки

		газу, великими і середніми нафтогазовидобувними суб'єктами господарювання, витрати на підготовку яких склали 46,3 млн.грн. У разі неналежного оформлення матеріалів геолого-економічної оцінки здійснюється їх доопрацювання користувачами надр, що сповільнює процедуру розгляду наданих матеріалів, внаслідок чого об'єкти геолого-економічної оцінки не вводяться у подальшу розробку, що зумовлює зменшення прибутку суб'єкта господарювання та покриває витрат на здійснення заходів передбачених спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами. У разі неналежного державного врегулювання механізму подання користувачами надр матеріалів геолого-економічної оцінки відповідно до інформації підприємства з видобутку газу ПАТ «Укргазвидобування» державний бюджет за рік не доотримує -35 960 216 тис.грн за п'ять років 179802080* Загальні витрати суб'єктів господарювання на підготовку геолого-економічної оцінки складають: за рік – 2357225495 грн; за п'ять років – 9716127475 грн.	розвіданих родовищ (покладів) вуглеводнів (ГЕО-1), попередньої (ГЕО-2) і початкової (ГЕО-3) геолого-економічних оцінок об'єктів геологорозвідувальних робіт на нафту і газ, та забезпечення належного оформлення користувачами надр матеріалів з підрахунку запасів вуглеводнів та геолого-економічної оцінки їх родовищ за єдиними правилами поступово призведе до зниження їх якості та припинення подання в ДКЗ.
--	--	---	--

Альтернатива 2. Обраний спосіб	Належна реалізація державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання нафтогазових надр. Потенційна вигода суб'єктів господарювання становить 11 919 600 тис. грн.* Проведення геолого-економічної оцінки або переоцінки корисних копалин звільняє суб'єкта господарювання від платежів до державного бюджету за користування надрами в потрібному розмірі облікової ставки Національного банку України відповідно до пункту 16 статті 252 Податкового кодексу України.	Відсутні	Зазначена мета досягається реалізації вимог запропонованої редакції проекту наказу Міністерства енергетики та захисту довкілля України «Про затвердження Інструкції про зміст, оформлення та порядок подання в Державну комісію України по запасах корисних копалин матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу».
-----------------------------------	---	----------	---

**Розрахунок потенційної вигоди від реєстрації проекту наказу Міністерства енергетики та захисту довкілля України «Про затвердження Інструкції про вимоги до оформлення матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу, їх змісту та порядок подання в Державну комісію України по запасах корисних копалин матеріалів геолого-*

економічної оцінки родовищ нафти» суб'єктами господарювання проведено на основі даних діяльності підприємства з видобутку газу ПАТ "Укргазвидобування":

Середньорічний видобуток газу – 15 млрд м³.

Валовий прибуток 47 879 816 тис. грн.

Чистий прибуток 11 919 600 тис. грн.

Відрахування до бюджету 35 960 216 тис. грн, у тому числі рентна плата 15 961 932 тис.грн.

Рейтинг	Аргументи щодо обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1. Збереження чинного регулювання	Збереження чинного регулювання без змін не враховує повноваження Держгеонадр щодо затвердження в установленому порядку геолого-економічної оцінки запасів нафти, газу та супутніх компонентів, здійснення державної реєстрації та ведення обліку робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням надр, що унеможливить реалізацію Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року, затвердженої Законом України від 21.04.2011 № 3268. Внаслідок відсутності належного державного регулювання: користувачі надр будуть позбавлені прозорого порядку подання і вимог до оформлення та змісту матеріалів геолого-економічної оцінки; унеможливиться виконання на належному рівні користувачами надр вимог щодо підготовки матеріалів геолого-економічної оцінки запасів нафти, газу та супутніх компонентів та подання їх на державну експертизу та не дасть можливість продовжувати дію спецдозволів (отримання нових спецдозволів) на користування надрами, та видобування	Зміна законодавства. У зв'язку із зміною цін на мінеральну сировину на світовому ринку та впровадженням конкурентами технологій і нової техніки з видобування корисних копалин може знижуватись попит на мінеральну сировину.

	вуглеводнів. Відсутність вичерпного переліку обов'язкових даних необхідних для здійснення експертизи матеріалів геологоекономічних оцінок призведе до дискреційних проявів під час здійснення експертизи ДКЗ.	
Альтернатива 2. Обраний спосіб	Запропонований спосіб вирішення проблеми є найбільш доцільним та адекватним з огляду на можливість виконання та ефективної реалізації регуляторного акта, який дозволить досягти встановлених цілей: встановлення вичерпного переліку обов'язкових даних необхідних для здійснення експертизи матеріалів геологоекономічних оцінок; забезпечення прозорого порядку подання та вимог до оформлення матеріалів геолого-економічної оцінки та їх змісту; виконання на належному рівні користувачами надр вимог щодо підготовки матеріалів геолого-економічної оцінки запасів нафти, газу та супутніх компонентів та подання їх на державну експертизу; унеможливлення дискреційних проявів в організації роботи ДКЗ; об'єктивну оцінку мінерально-сировинної бази держави на основі єдиних науково-методичних критеріїв; достовірність оцінених запасів корисних копалин і відповідності їх якісних показників запланованим напрямкам використання; реалізацію Закону України від 21.04.2011 № 3268 «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної	Зміна законодавства У зв'язку із зміною цін на мінеральну сировину на світовому ринку та впровадженням конкурентами технологій і нової техніки з видобування корисних копалин може знижуватись попит на мінеральну сировину.

	бази України на період до 2030 року».	
--	---------------------------------------	--

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Розв'язання визначеної проблеми забезпечить прийняття та реалізація проєкту наказу шляхом затвердження Інструкції про зміст, оформлення та порядок подання в Державну комісію по запасах корисних копалин матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу.

Реалізація наказу дозволить врегулювати правовідносини між державою, в особі її уповноваженого органу, та користувачами надр із врахуванням вимог законодавства у сферах надання адміністративних послуг, ліцензування господарської діяльності, геології та користування надрами.

Встановлення вичерпного переліку вимог до підготовки матеріалів геолого-економічної оцінки унеможливить дискреційні прояви в організації роботи ДКЗ та забезпечить прозорий порядок подання та встановить єдині вимоги для оформлення геолого-економічної оцінки, що забезпечить виконання на належному рівні користувачами надр вимог щодо підготовки зазначених матеріалів та Держгеонадрам своїх функцій.

Заходи, які повинні здійснити суб'єкти господарювання для впровадження цього регуляторного акта – ознайомитися з проєктом наказу, який опублікований на офіційному веб-сайті Державної служби геології та надр України, у разі наявності, направити обґрунтовані пропозиції та зауваження. Дотримуватись вимог передбачених Законом.

Заходи, які необхідно здійснити органам влади для цього регуляторного акта –забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення на веб-сайті Державної служби геології та надр України та провести громадське обговорення проєкту наказу.

Також необхідно провести погодження із заінтересованими органами виконавчої влади та подати на державну реєстрацію в Міністерство юстиції України.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація проєкту наказу не вимагає належного ресурсного та фінансового забезпечення Державної служби геології та надр України.

Виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи користувачі надр, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги, оцінюється вище середнього.

Витрати великих та середніх суб'єктів господарювання становлять за рік 4601725 грн; за п'ять років 23008625 грн.

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта.

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0	0
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0	0
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	0	0
4	Витрати, пов'язані із підготовкою до експертизи одного родовища газу	400 000	2 000000
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	0	0
6	Експлуатаційні витрати при розробці одного газового родовища	1649761.3	82488065
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0	0
8	Інше (уточнити), гривень	0	0
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	20497613	84488065
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	115	115
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	2357225495	9716127475

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років

Витрати на отримання адміністративних послуг (проектний рентабельний період розробки родовища)	Витрати часу	Вартість часу	Вартість однієї процедури	Кількість необхідних процедур	917245	4586225
	1 рік	25,13 грн.	917245	1		

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Враховуючи безперервність функціонування галузі геологічного вивчення та раціонального використання надр, наказ доцільно запроваджувати на необмежений термін, його дія буде постійною та буде залежати від змін у законодавстві.

Зміна строку дії наказу можлива в разі зміни нормативно-правових актів вищої юридичної сили, на виконання яких розроблений цей проект наказу та за результатами відстеження результативності дії регуляторного акта.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства після його прийняття.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозні значення показників результативності акта будуть встановлюватися після набрання чинності проектом наказу.

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1. Розмір надходжень до державного бюджету, пов'язаних із дією акта.

Очікується збільшення розміру надходжень до державного та місцевих бюджетів, пов'язаних з дією цього акта.

Зменшення розміру надходжень до державного та місцевих бюджетів, пов'язаних з дією цього акта, не прогнозується.

Виконання вимог акта не потребує додаткових витрат бюджетних коштів.

2. Дія акта поширюється на всіх користувачів надр які будуть подавати матеріали детальної геолого-економічної оцінки розвіданих родовищ (покладів) вуглеводнів, попередньої і початкової геолого-економічних оцінок об'єктів геологорозвідувальних робіт на нафту і газ.

3. Рівень поінформованості користувачів надр з основних положень регуляторного акта – високий, оскільки повідомлення про оприлюднення, проект наказу та аналіз регуляторного впливу проекту наказу розміщено на офіційних веб-сайтах Мінекоенерго (<http://www.menr.gov.ua>) у розділі «Регуляторна діяльність» та Держгеонадр (<http://www.geo.gov.ua>) у розділі «Діяльність», підрозділі «Регуляторна діяльність».

4. Час, що необхідно буде витратити користувачу надр для виконання вимог акта – одноразово орієнтовно 1 година для відповідальних працівників на ознайомлення із наказом та затвердженою ним Інструкцією про вимоги щодо оформлення матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу, їх зміст та порядок подання на експертизу в Державну комісію України по запасах корисних копалин.

Час, витрачений в даному випадку, має обліковуватись в межах норм часу, що витрачається на виконання безпосередніх фахових обов'язків.

Вартість 1 год. = 25,13 грн.

Загальні витрати усіх суб'єктів регулювання, які підпадають під дію регуляторного акта, складають:

за рік – 2357225495 грн;

за п'ять років – 9716127475 грн.

Час, витрачений в даному випадку, має обліковуватись в межах норм часу, що витрачається на виконання безпосередніх фахових обов'язків.

Для суб'єктів, що мають відношення до сфери геології та раціонального використання надр, розмір коштів і час, що витрачатимуть, пов'язані з виконанням вимог акта – високий:

1) кошти – витрати одного користувача надрами на виконання вимог регулювання – 917245 грн.

2) час - 1 рік на процедуру організації виконання вимог регулювання, який розраховано на одного користувача надрами.

Для визначення результативності пропонується встановити такі показники:

Кількість затверджених запасів вуглеводнів попередньо розвіданих родовищ для визначення їх промислового значення;

Кількість затверджених запасів вуглеводнів розвіданих родовищ (покладів), призначених для проектування і будівництва нових, продовження терміну дії працюючих гірничовидобувних і переробних підприємств.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватись Державною службою геології та надр шляхом обробки статистичної звітності.

Базове відстеження результативності проекту наказу здійснюватиметься після набрання чинності цим актом.

Повторне відстеження планується здійснити через рік після набрання чинності цього регуляторного акта з використанням показників результативності шляхом аналізу статистичних даних порівняно з даними базового відстеження результативності.

Періодичне відстеження результативності буде здійснюватись шляхом аналізу статистичних даних щорічно, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результатів виконання наказу.

Для відстеження результативності будуть використовуватись дані, отримані за результатами здійснення заходів контролю, які фінансуються операторами

ринку.

У разі виявлення нерегульованих та проблемних питань під час проведення аналізу показників дії цього акта, ці питання будуть вирішені шляхом внесення відповідних змін.

Відстеження результативності дії регуляторного акта здійснюватиметься статистичним методом. Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

**Голова Державної служби
геології та надр України**

Роман ОПІМАХ

« ____ » _____ 2020 р.

Повідомлення про оприлюднення

до проєкту наказу Міністерства енергетики та захисту довкілля України «Про затвердження Інструкції про зміст, оформлення та порядок подання до Державної комісії України по запасах корисних копалин матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу»

З метою отримання зауважень та пропозицій до проєкту наказу Міністерства енергетики та захисту довкілля України «Про затвердження Інструкції про зміст, оформлення та порядок подання до Державної комісії України по запасах корисних копалин матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу», розробленого для забезпечення реалізації Державною службою геології та надр України своїх повноважень на належному рівні, Державна служба геології та надр України повідомляє про його оприлюднення.

Повний пакет документів до проєкту наказу Міністерства енергетики та захисту довкілля України «Про затвердження Інструкції про зміст, оформлення та порядок подання в Державну комісію України по запасах корисних копалин матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ нафти і газу» розміщено в мережі Інтернет на офіційному вебсайті Державної служби геології та надр України (<http://www.geo.gov.ua>) у розділі «Діяльність», підрозділі «Регуляторна діяльність»

Зауваження та пропозиції стосовно проєкту та аналізу регуляторного впливу у письмовій та електронній формі просимо надавати протягом місяця з дня опублікування за адресою:

03057, м. Київ, вул. Антона Цедіка, 16, Державна служба геології та надр України; e-mail: nvnatalia@ukr.net;

01011, м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11, Державна регуляторна служба України; e-mail: inform@dkrp.gov.ua.

**Голова Державної служби
геології та надр України**

Роман ОШІМАХ